

Predkladacia správa

Minister dopravy a výstavby Slovenskej republiky predkladá vláde Slovenskej republiky návrh riešenia súčasnej situácie výstavby úseku diaľnice D1 Lietavská Lúčka – Višňové – Dubná Skala („**Úsek**“), a to vo forme návrhu dohody o ukončení zmluvy o dielo so súčasným zhotoviteľom.

Predmetný Úsek je v súčasnosti zhotovovaný na základe zmluvy o dielo uzatvorenej medzi Národnou diaľničnou spoločnosťou, a.s. („**NDS**“) a Združením SALINI IMPREGILO – DÚHA („**Zhotoviteľ**“) dňa 11. júna 2014 („**Zmluva o dielo**“). Práce na Úseku sú dlhodobé v omeškaní a koncom roka 2018, resp. začiatkom roka 2019 došlo k ďalšiemu zníženiu nasadenia kapacít Zhotoviteľa. Túto neúnosnú situáciu NDS v spolupráci s Európskou komisiou a ministerstvom dopravy riešila so Zhotoviteľom na dennej báze a dospela k záveru, že najvhodnejším postupom sa javí byť ukončenie Zmluvy o dielo, a to prostredníctvom predkladanej dohody o ukončení Zmluvy o dielo („**Dohoda**“). Zhotoviteľ už návrh Dohody podpísal a je obsahom tohto materiálu.

Cieľom celkového predkladaného materiálu je informovať vládu Slovenskej republiky o obsahu, výhodách a možných rizikách Dohody tak, aby vláda Slovenskej republiky rozhodla o schválení alebo neschválení navrhovaného riešenia situácie na Úseku. Jedná sa o jeden z najvýznamnejších dopravných projektov na Slovensku, ktorého ohrozenie by malo významné hospodárske a sociálne dopady. Základné zhrnutie rozpracovania a posledného vývoja realizácie Úseku je uvedené na konci tejto predkladacej správy.

Predmetom Dohody je ukončiť Zmluvu o dielo so Zhotoviteľom a zabezpečiť čo najrýchlejšie dokončenie Úseku novým zhotoviteľom.

Nižšie je uvedený prehľad hlavných výhod a potenciálnych rizík uzavretia Dohody.

Výhody Dohody

A. Základné podmienky Dohody

- i. Zmluva sa ukončí na základe vzájomnej dohody oboch strán, a to okamžite s tým, že Zhotoviteľ by mal v stanovenej lehote vypratať Stavenisko a uvoľniť stavbu, čím sa minimalizuje riziko obštrukcií súťaže na nového zhotoviteľa zo strany súčasného Zhotoviteľa,
- ii. zabezpečenie vyplatenia podzhotoviteľov formou novej bankovej záruky vystavenej súčasným zhotoviteľom,
- iii. Dohoda špecifikuje rozsah nevyhnutných udržiavacích prác (za účelom ochrany zdravia alebo majetku), ktoré bude zabezpečovať súčasný Zhotoviteľ,
- iv. NDS sa nevzdáva zmluvných nárokov, ktoré vzniesla voči Zhotoviteľovi (najmä zmluvné pokuty) a v prípade ich potvrdenia zo strany Medzinárodnej komisie na riešenie sporov zriadenej v januári 2019 (KRS) ich bude môcť od Zhotoviteľa vymáhať. Tieto nároky na zmluvné pokuty bude mať NDS pokryté bankovou zárukou. NDS sa nevzdáva ani nárokov z existujúcich/potencionálnych vád dokončenej časti Projektu a zo špecifikovaných porušení Zmluvy,
- v. Realizácia detailnej inventarizácie staveniska za súčinnosti zhotoviteľa, čo je tiež jedna z podmienok Európskej komisie pre ďalší transparentný postup.

- B. Rýchlejšie vyriešenie kritickej situácie na ceste I/18
- C. Urýchlenie dokončenia križovatky Lietavská Lúčka (v termíne do sprejazznenia úseku D1 Hričovské Podhradie – Lietavská Lúčka (2019)).
- D. Uzavretie Dohody o ukončení bolo principiálne odsúhlasené Európskou komisiou (20.02.2019 v Bruseli)
- E. Navýšenie príspevku z fondov Európskej únie (ak dôjde k dokončeniu Úseku na základe otvoreného procesu verejného obstarávania)

Riziká (nevýhody) Dohody

- A. Náklady spojené s dokončením Projektu (uvedené riziko však môže byť kompenzované navýšením príspevku z EÚ)
- B. Pravidlá verejného obstarávania (dodržanie prísnych pravidiel, ktorých dodržiavanie kontroluje ÚVO aj EK)

Dohoda je vypracovaná v anglickom aj slovenskom jazyku, pričom zmluvné strany podpisujú obidve jazykové vyhotovenia; rozhodujúce je znenie v slovenskom jazyku.

Alternatívou k uzavretiu Dohody by bolo jednostranné ukončenie Zmluvy o dielo zo strany NDS (napr. z dôvodu nesplnenia míľníka alebo výziev k náprave). S touto alternatívou je však spojených viacero rizík, ktoré môžu v konečnom dôsledku spôsobiť oddialenie dokončenia Úseku o viacero rokov (z dôvodu obštrukčného správania zo strany Zhotoviteľa a prípadné blokovanie staveniska) a stratu časti príspevkov, ktoré boli na stavbu tohto Úseku, resp. aj nadväzujúceho úseku D1 Hričovské Podhradie – Lietavská Lúčka získané z fondov Európskej únie, ohrozenie dátumu sprejazznenia tohto súvisiaceho úseku D1 Hričovské Podhradie – Lietavská Lúčka, riziko dlhodobých sporov ohľadom viacerých aspektov tejto alternatívy, a len teoretické výhody.

V zmysle Dohody, riešenie sporov medzi súčasným Zhotoviteľom a NDS, ktoré vznikli pri stavbe Úseku bude aj po prípadnom ukončení Zmluvy ďalej prebiehať pred medzinárodnou Komisiou pre riešenie sporov (KRS).

Základné zhrnutie rozpracovania a posledného vývoja realizácie Úseku.

- Zhodnotenie rozpracovania Projektu (stavebnej a projektovej časti): Zhotoviteľ do konca januára 2019 vykonával práce iba na 55 stavebných objektoch z 226. V roku 2019 Zhotoviteľ vykonával práce maximálne na šiestich stavebných objektoch mimo tunela. Finančné plnenie ku koncu januára 2019 je na úrovni 41 % z akceptovanej zmluvnej hodnoty pri uplynutí 83,4 % doby výstavby.
- Oneskorenie súvisiace s prerazením tunela Višňové bolo spôsobené nedostatočným strojným a personálnym vybavením Zhotoviteľa. Zhotoviteľ nebol schopný zabezpečiť dostatočný počet funkčných strojov ani dostatočný počet kvalifikovaného personálu a z dôvodu zlej organizácie výstavby.
- Tunel bol prerazený v septembri 2018;

- Následne 19.11.2018 došlo k zamietnutiu nároku Zhotoviteľa na predĺženie Lehoty výstavby zo strany Stavebného dozora a tým aj na posun termínu Míľníka č. 2, ktorým bolo prerazenie tunela do decembra 2018.
- Týmto rozhodnutím došlo k zásadnému zlomu na stavbe a práce sa značne spomalili; Spomalenie prác bolo spôsobené opakovaným problémom Zhotoviteľa uhrádzať dlžné sumy za práce vykonané podzhotoviteľmi, ktorí boli nútení pozastaviť výkon činnosti resp. pozastaviť dodávku materiálu. Objednávateľ priebežne uhrádzal Zhotoviteľovi všetky práce zrealizované v zmysle ZoD riadne a včas.
- Zhotoviteľ stavby nie je Dielo schopný dokončiť najmä z dôvodu podhodnotenej zmluvnej ceny (v čase vysúťaženia však porovnateľnej s inými ponukami), ako aj z dôvodu zlého riadenia stavby. Zhotoviteľ dlhodobo nie je schopný procesovať Nároky a zároveň dlhodobo nerešpektuje ustanovenia Zmluvy o dielo a Stavebného dozora.